

ДО
НАУЧНОТО ЖУРИ
ПРИ
ИНСТИТУТА ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

С Т А Н О В И Щ Е

от

проф. д-р Емил Асенов Мингов

професор по Трудово и осигурително право в Юридическия факултет на Софийския университет „Св.Климент Охридски“, член на научното жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по Трудово право и обществено осигуряване обявен от Института за държавата и правото при БАН обн. ДВ, бр. 16 от 17.02.2017 за нуждите на секция „Гражданскоправни науки“

за кандидатурата на гл.ас. д-р Андрей Саинов Александров

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

I. Данни за конкурса

Със заповед № РД-09-26 от 11.04.2017 г. на и.д. директора на Института на държавата и правото към БАН съм определен за член на научното жури по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по Трудово право и обществено осигуряване в област на висше образование т.3 Социални, стопански и правни науки, професионално направление Право т.3.6. За участие в така обявения конкурс за редовен доцент в законово определения срок, документи е подал **д-р Андрей Саинов Александров**, главен асистент в Института за държавата и правото при БАН, секция „Гражданскоправни науки“. Представените от кандидата документи отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагането на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Института за държавата и правото при БАН. Кандидатът е придобил научната степен „доктор по право“ през 2011 г., има необходимия стаж като главен асистент по специалността, комуто са възлагани и водене на семинарни занятия по трудово и осигурително право със студентите от четвърти и пети курс в юридическия факултет на софийския университет "Св.Кл.Охридски" през периода 2008-20015 г. Кандидатът представя и изискуемите от закона и правилниците трудове: монография и публикации в специализирани списания.

При реализирането на процедурата по конкурса за доцент не ми е известно, да са допуснати процедурни нарушения.

В изпълнение на решение от проведеното първо редовно заседание на научното жури на 26.04.2017г. съм изготвил и представям в предвидения срок писменото си становище.

II. Данни за кандидата

Андрей Александров е завършила специалност “Право” ЮФ на СУ” СВ.Климент Охридски” през 2005 г. със среден успех от държавните изпити отличен 5.67. През 2011г. е придобил научна степен „доктор по право” въз основа на успешна защита на дисертационен труд на тема „Правни последици от промяната на работодателя” През 2016 г. след спечелване на конкурс е назначена като главен асистент по трудово право и обществено осигуряване в Института за държавата и правото при БАН. Междувременно за периода 2008-2014 г. е привличан като хоноруван асистент за водене на семинарни занятия на студентите от IV и V курс съответно по трудово право и осигурително право в ЮФ на СУ “Св. Климент Охридски” Кандидатът има опит и в практиката, доколкото е и съдружник в адвокатско дружество „Камбуров и съдружници, където е директор на дирекция „Трудово право и миграция“

III Данни за научните трудове

Гл.ас. д-р Андрей Александров е продуктивен автор, видно от представения списък с основните си публикации. Автор е на едно монография и сборник от решения на 120 казуса пред работодателя, 26 статии в реномирани научни издания и повече от 120 практическо-приложни статии.

В съответствие с изискванията на чл.24,ал.1,т.3 ЗРАСРБ и чл.53,ал.1,т.3 ППЗРАСРБ и чл.70,ал.4,т.6 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИДП за участие в конкурса гл.ас. Андрей Александров е представил монографията си **Защита на личните данни на работниците и служителите -ИК Труд и право,2016, 232 с. и 7 статии-**„**Защита на работодателя срещу опитите за злоупотреба с трудови права на работниците и служителите**“ – В: Съвременно право,2013 № 4, с.41-54, **Едностранно прекратяване на трудов договор с футболист-професионалист** – Съвременно право,2014,№2,36-54, **За някои практически проблеми при провеждане на процедурите по информиране и консултиране в случаите на масови уволнения според българското трудово законодателство** В: Юбилеен сборник „посветен на 80 годишнината на проф.д.ю.н. В.Мръчков С. ИК“Труд и право“,2014,363-388, **Извънсъдебни спорове за решаване на трудови спорове** В:Актуални проблеми на трудовото и осигурително право,т.7л С. УИ“Св.Кл.Охридски“,2015,231-246, **Практически проблеми,свързани с отлагане на ползването и погасяването по давност на платения годишен отпуск, както и отлагане ползването на някои други-Съвременно право,2014,№ 6, 7-22, Тема с продължение:нови правила за ползване и отлагане на ползването на платения годишен отпуск-Съвременно право,№ 3,36-42, Дуалната система за обучение-нови**

възможности за професионално обучение или ново име на познатите проблеми- Съвременно право 2015, № 5, 11-27. Всички представени трудове са представени след придобиване на образователната и научна степен „доктор по право“ от кандидата и по своя предметен обхват са посветени на проблеми, различни от темата на дисертационния труд. В този смисъл те отговарят на изискването на чл.24, ал.1, т.3 ЗРАСРБ, чл.53, ал.1, т.3 ПП ЗРАСРБ

IV. Оценка на научно-изследователската дейност на кандидата и оценка на научните резултати и приноси на представените от него трудове

1. Научно-изследователската дейност на кандидата е свързана с изследване на широка гама от въпросите на трудовото право. Динамиката на трудовото правоотношение и неговата практическа реализация е в ползването на кандидата и затова неговите изследвания са от значение не само за развитие на трудовоправната наука, но и за практиката по прилагане на трудовото законодателство. Научните търсения на гл.ас.д-р Андрей Александров са и в области, които не са били обект на изследване в трудовоправната литература, но които са на дневен ред с оглед на тяхната значимост. В това отношение сред представените трудове и в изпълнение на изискванията на чл 24, ал.1, т.3 ЗРАС, чл.53, ал.1 т.3 ППЗРАС и чл.чл.70, ал.4, т.6 от Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИДП при БАН показателна е монографията „**Защита на личните данни на работниците и служителите**“. Това монографично изследване на гл.асистент Андрей Александров е най-перспективното негово научно изследване след докторската дисертация от 2011 г. Монографията е сериозно и задълбочено научно произведение отговарящо на изискванията на чл.53 ал.1, т.3 на ППЗРАСБ, което легитимира научното израстване на нейния автор и съдържа редица достойнства, по-важните от които са както следва:

а) Предмет на научно изследване е защитата на личните данни на работниците и служителите. Изборът на тема е определен от **актуалността** на разглежданите въпроси в контекста на защитата въобще на личните данни на гражданите. Трудът е първото цялостно монографично изследване на проблематиката на обработването на личните данни на работниците и служителите от работодателя като задължителен и продължителен процес, който е от съществено значение за осигуряване на правната сигурност на работниците и служителите. Това определя **научната новост** на труда, тъй като тази проблематика не е била досега обект на изследване в българската трудовоправна литература. Актуалността и значимостта на разглежданите в монографичното изследване въпроси тепърва ще се проявяват с оглед на нарастващата загриженост в обществото от все по-засилващите се прояви на кибернарушения и киберпрестъпления. В това отношение трудът е едно навременна и полезно изследване, на което тепърва ще се обръща все по-голям внимание от при прилагане на Закона за личните данни.

б) Съчинението има правилна **система и структура** на изложение, като започва с въведение в което се определя значимостта на разглеждания проблем, след което последователно се разглеждат съществените въпроси на защитата на личните данни с

изясняване на понятията „лични данни“ и „обработване на личните данни“ които са предметния обхват на обекта на защита, тяхната правна уредба в международните актове, актовете на ЕС и правната уредба на защитата на личните данни в Република България(гл. I), определяне на титулярите на личните данни и категориите обработвани данни в рамките на трудовото правоотношение(гл. II), реда за обработване на личните данни на работниците и служителите от работодателя и при възлагане, както и сроковете за тяхното съхранение и унищожаване (гл. III), правните гаранции за защита на личните данни с изследване на въпросите на правата на работника или служителя като титуляр на обработваните данни, обжалване на действията на работодателя като администратор на лични данни и неговата административно –наказателната отговорност за незаконосъобразно обработване на лични данни (гл. IV), действието на новоприетия регламент ЕС 2016/679 (гл. V) и заключение в което са обобщени изводите от направеното изследване. Тази последователност отговаря на логиката на поставяне и на правните въпроси.

в) Изложението свидетелства за сигурно овладяване и осмисляне на нормативната уредба, която е проследена в нейното историческо развитие особено в международните актове-конвенция № 108 на Съвета на Европа от 1981 г. за защита на личните данни на лицата при автоматизирана обработка на лични данни, актовете на ЕС-Директива 95/46 ЕО за защита на личните данни, Директива 2002/ 58 ЕО относно обработката на лични данни и правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации, Регламент ЕС 2016/679 на Европейския парламент и Съвета от 27.04.2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и свободното движение на такива данни, чийто прилагане е отложено до 25.05.2018 г. и директива ЕС 2016/680 относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяване, разследването, разкриване или наказателно преследване на престъпления или изпълнение на наказания, която следва да бъде въведена в националните законодателства до 06.05.2018 г. Изследвани са и актовете във вътрешното ни законодателство ,уреждащи разглеждания вид отношения, като Закона за защита на личните данни, Правилника за дейността на Комисията за личните данни и нейната администрация, Наредба № 1 за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни от 2013 г., както и някои от вътрешните актове на работодателя като Правилника за вътрешния трудов ред и вътрешните инструкции на работодателя за защита на личните данни. Особено полезни за практиката са приложенията относно декларацията на работника или служителя, изразяваща съгласието му за обработване на личните данни в рамките на трудовото правоотношение, Примерната инструкция за мерките и средствата за защита на личните данни в регистър „Персонал” и Примерното споразумение за регламентиране на отношенията между администратора на лични данни и обработващия лични данни, които несъмнено ще улеснят работодателите като администратори на лични данни.

г/ Съчинението свидетелства за основно познаване на общата и специална правна литература-българска и чужда (основно на английски и немски език), което позволява да се придобие представа за достиженията на българската и чуждестранната наука и практика относно разглежданата проблематика на защита на личните данни. Цитиранията са направени коректно, с посочване на достатъчни библиографски данни и точно място на позоваванията (страница от произведението). Към чуждите становища на авторите се отнася с уважение и коректно ги отразява.

д)Изследвана е и анализирана практиката на административните съдилища и ВАС(с 161, 170,182-183) ,както и практиката на Комисията за защита на личните данни(с. 65,135,161,заб.17 под линия, 164-165, 166,заб.23 под линия, 168-169, с 169,заб.29 под линия,) и дори чуждестранна съдебна практика(с.71, заб.42 под линия).

е)Предоставения труд свидетелства за творческото израстване и дълбочината на автора като изследовател и търсене на практическото значение на законодателните решения. Работата съдържа редица задълбочени юридически анализи, свързани с правната характеристика,значението, съдържанието и обема на закрилата на личните данни на работниците и служителите (с.15-19,36-62,78-83), изследване на проблематиката за обработка на личните данни (84-145)правните гаранции за защита на личните данни(146-185),а така също и насоките на по-нататъшното развитие на уредбата с влизане в действие на регламент 2016/679(с.186-199).

ж)Кандидата проявява изострено и вярно критично мислене към действащото законодателство,като улавя неговите непълноти и не спестява упреците към несъвършенствата на правната уредба(с.31,51, 77-78, 79-80,89-90, 95-97, 113-114, 150-151,165-166, 171и др.).

з) Трудът съдържа и редица предложения de lege ferenda, с цел усъвършенстване на правната уредба и улесняване практиката по прилагането им. Авторът ги обобщава и в заключението, като те обхващат няколко групи въпроси. На първо място одобрение заслужава предложението за промени в съществуващия Закон за защита на личните данни за установяване на ясни срокове за административно и съдебно обжалване на действията на администратора и определяне на техния характер , усъвършенстване на административно-наказателните му разпоредби с ясно регламентиране на размера на глобата или имуществената санкция ,както и усъвършенстване на механизма на защита при реализиране на административно-наказателната отговорност. Заслужава одобрение и предложението за промяна на трудовото ни законодателство труда относно установяване на срокове за съхранение на документите с трудовоправно значение в трудовите досието на работниците и служителите и прецизиране на информацията,която работодателят може да изисква от своите работници и служители. Подкрепа заслужават и направените предложения за промяна в практиката на Комисията за защита на личните данни като регулативен орган да осъществява предварителен контрол върху съдържанието на вътрешните актове на администратора, както и преосмисляне на механизма на оценка на въздействие и определяне на нивото на защита на личните данни в Инструкция № 1 на КЗЛД. .

Към работата могат да бъдат направени и някои бележки и препоръки, които, според мен, могат само да обогатят представения труд.

Една обща бележка се отнася до структурата и съдържанието на изложението. По отношение на структурата едва ли е оправдано наличието на глава пета. Изрично се посочва, че тя има за предназначение само да скицира по-важните нововъдения, които са направени с приемането на новия Регламент 2016/679 на Европейския парламент и Съвета. Поради това тя има преди всичко информационно значение, но в едно монографично изследване това едва ли е препоръчително. Много по-разумно би било да се прави съпоставката на тази бъдеща уредба в останалите глави, което е от полза при самото изследване. Така ще се избегне и известната небалансираност, която сега е налице в сравнение с останалите глави.

В съдържателно отношение авторът поставя тезите и ясно и точно, но изложението понякога е излишно претрупано и ненужно. Така например, едва ли е необходимо да се възпроизведат буквално разпоредбите на чл.4, ал.1 ЗЗЛД при условията за допустимост на обработването на личните данни на наетите лица на с.37, на разпоредбите на чл.1 от Наредба № 4 за документите за сключване на трудовия договор/ с.52-53/, на Закона за защита от дискриминация/с.172/ и т.н. Достатъчно е препращане към съответните разпоредби, за да се избегне впечатлението за претрупаност и известна описателност в изложението.

Някои тези на автора, според мен, се нуждаят от допълнителни аргументи и обосноваване. Така например при определяне на правните възможности за въвеждане на технически мерки за наблюдение и контрол (с.70 и сл.) е посочено, че при изричното съгласие на работника или служителя може да се оправдае въвеждането на всякакви контролни механизми, ако е дадено съгласието е дадено свободно и доброволно. Практиката обаче е показала, че такова съгласие лесно може да бъде получено, особено при сключването на трудовия договор, предвид нуждата от получаване на работата за която кандидатства работника или служителя. Предвид на това би следвало да се помисли как да бъде защитен интереса на работника или служителя от възможния работодателски натиск, което при българската народопсихология би имало значителен практически ефект.

Тези бележки не намаляват и не се отразяват на общата положителна оценка, която заслужава монографията, насочена към решаване на важни научни и научно – приложни проблеми на трудовото право в сферата на защитата на личните данни на работниците и служителите.

2. Главен асистент д-р Андрей Александров е представил в процедурата за конкурс и други 7 свои научни статии. Всички публикации са в специализирани научни издания и имат приносен характер.

В статията **Защита на работодателя срещу опитите за злоупотреба с трудови права от работниците и служителите** авторът се спира на един сравнително рядко разглеждан проблем относно злоупотребата с права от страна на работниците и

служителите. На основата на проведеното разграничение между виновното неизпълнение на трудовите задължения на работниците и служителите и злоупотреба с предоставените им трудови права авторът справедливо посочва, че на в съответствие с един от основните принципи на трудовото право за закрила на труда обикновено в трудовоправната теория се акцентира върху способите и начините за защита на нарушените права на работниците и служителите. Що се отнася до упражняването на техните права, то винаги се е подчертавало за затрудненията, които те имат при тяхното осъществяване. Не са малко обаче и случаите на злоупотреба от тяхна страна, когато имат възможност да я осъществят. Това поражда недоволство от страна на работодателите поради затрудненията в които са поставени с превратното упражняване на предоставените в законодателството права. Основателно в статията се прави препоръка тези въпроси да заемат по пространно място в трудовоправната теория, а не да се обръща внимание само на нарушаването на правата на работниците и служителите от работодателите.

Един интересен въпрос е поставен в статията **Едноностранно прекратяване на трудовия договор с футболист-професионалист**. На основата на обстойно проучване на европейската и национална практика се изследват особеностите на правния режим на отношенията, които се пораждат между професионалния футболист и неговия клуб в контекста на трудовото законодателство и ограниченията, които се налагат от спецификата на осъществяваната дейност. Затрудненията, които изследването на разглежданата проблематика поражда, са продиктувани от една страна, от прокламираната от Конституцията и трудовото законодателство свобода на труда и, от друга страна, от обстоятелството, че с оглед на футболната игра и интересите на клуба, неизбежно се стига до нейното ограничаване. И не само това. Едва ли е възможно адекватното прилагането на редица институти на трудовото право като работно време, почивки, отпуски, специална закрила, прекратяване на трудовото правоотношение и т.н. Това личи и от направения анализ, но може би си заслужава да се помисли върху основополагащия въпрос-следва ли въобще да се прилага трудовоправния режим за тези отношения? Дори ако се настоява за това спецификата на тези отношения са толкова големи, че се налага изграждане на паралелен режим, който да дерогира множество институти на трудовото право. Та футболистът преди всичко е играч и в нея се ценят талантите да се играе и чрез него и посредством него да се печели от естетическа наслада, която изпитват милионите зрители, а не възможността просто да се извършва подобна спортна дейност.

Въпросите за прекратяване на трудовото правоотношение са в ползрението на автора и в статията. **Някои практически проблеми в процедурите по информиране и консултиране в случаите на масово уволнение според българското трудово право**. Като се уточнява понятието "масово уволнение" в актовете на МОТ и ЕС и вътрешното законодателство авторът анализира правния режим на информирането и консултирането като посочва пропуските и неточностите в него - както по отношение на страните, така и относно съдържанието на изследваното правоотношение. На основата на разумна критика на нормативните разпоредби относно информирането и

консултирането и сполучливото тълкуване на законовите разрешения в Кодекса на труда са направени уместни предложения за усъвършенстване на правната уредба по информиране и консултиране на работниците и служителите.

Буди интерес и разглеждането на въпросите ,поставени в статията **Извънсъдебни способности за решаване на трудови спорове.** Доколкото индивидуалните трудови спорове се решават само по съдебен ред,може да се направи изводът,че всъщност предмет на разглеждане следва да бъдат само извънсъдебните спорове за решаване на колективни трудови спорове. Авторът справедливо посочва обаче,че принципът за неарбитраемост на индивидуалните трудови спорове може да претърпи изключение, при наличие на влязло в сила арбитражно решение, което не е отменено от ВКС по реда на чл.47 от ЗМТА ,което ще влезе в сила и ще породи действие.Заслужават подкрепа тезите на автора относно неарбитраемостта на сключените споразумения и арбитражни решения по реда на ЗУКТС по правни колективни трудови спорове, ненужното прилагане процедурите за медиация паралелно с посредничеството и помириенето по ЗУКТС и нуждата от нормативно определяне на съотношението между процедурите по Закона за медиацията и ЗУКТС.

Промените в правния режим на ползването на редовния платен отпуск и затрудненията,които се пораждат в практиката е във фокуса на вниманието на кандидата в статиите **Практически проблеми,свързани с отлагането на ползването и погасява по давност на платения годишен отпуск,както и отлагане на ползването на някои видове отпуски и Тема с продължение:нови правила за ползване и отлагане на ползването на платения годишен отпуск.** Изследването на проблематиката на ползване,отлагане и погасяване на редовния платен отпуск в две статии е резултат последователно променяне през 2010 и 2015 на уредбата за ползване на редовния платен отпуск и противоречивата практика по нейното прилагане,често в ущърб на работниците и служителите. На основата на пространен анализ на нормативната уредба и с посочване на практиката на МТСП е изведен правния извод за недопустимост на погасяване на правото на отпуск преди изтичане на двегодишния период след годината на пораждане на правото на платен годишен отпуск,независимо дали е упражнено правото за отлагане на отпуска. Що се отнася до отлагането на целевите отпуски заслужава подкрепа тезата на автора,че при взаимно съгласие на страните, някои от тях,като служебните и творчески отпуски по чл.161,ал.1 КТ, отпускът за подготовка на дисертационен труд по чл.169,ал.4 КТ, също могат да се отлагат,въпреки липсата на изрична уредба за това.

Трудовоправните проблеми на дуалната система за обучение е предмет на изследване от кандидата в статията **Дуалната система на обучение-нови възможности за професионално обучение или ново име на познати проблеми.** Статията има не само теоретично,но и голяма практическо значение с изясняване на страните и съдържанието на правоотношението между работодателя и обучаваното в дуално обучение лице и съпоставката му с другите договори за придобиване на професионална квалификация. Като анализира правната уредба в Закона за професионалното обучение и Кодекса на труда авторът не спестява критиките относно

възприетия от законодателя подход за установяване на многобройни форми за придобиване на професионална квалификация и особено неудачното избрано систематично място на уредбата в Кодекса на труда, вместо в Закона за професионалното образование обучение.

3. Списъкът с множеството цитирания на Андрей Александров е подготвен коректно и е доказателство за авторитета на автора в научната общност, занимаваща се с проблемите на трудовото право.

IV. Преподавателска работа

Главен асистент д-р Андрей Александров е вземал дейно участие в преподавателската дейност на ЮФ на СУ "Св. Климент Охридски" като е водил семинарните занятия по трудово и осигурително право като хоноруван асистент за периода 2008-2015 г. по трудово и осигурително право. Провежданията на занятията са били на високо професионално ниво и което е особено важно-винаги с практическа насоченост, поради дейността му и на директор дирекция „Трудово право и миграция“ в адвокатското дружество „Камбуров и съдружници“.

V. Дейност в помощ на практиката

Кандидата Андрей Александров не е само кабинетен учен. Неговите занимания в практиката като директор на дирекция „Трудово право и миграция“ в адвокатската кантора „Камбуров и съдружници“ го поставя в досег с нуждите на практиката, което е в основата на множеството научно-приложни статии относно практическото прилагане на трудовоправните разрешения в дайджеста „Труд и право“, „Труд и осигуряване“, „Български законник“ и др.

VI. Обща оценка и заключение

1. Главен асистент доктор по право Андрей Сашов Александров е автор на достатъчно по обем научна продукция, която отговаря на изискванията на чл.24 от Закона за развитие на академичния състав, чл.55 от Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав и чл.70, ал.3 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИДП.

2. Професионалното развитие на кандидата Андрей Александров е постъпателно възходящо, което позволява да натрупа богат опит на своята изследователска, преподавателска и практическа дейност, която е солидна основа за осъществяване на дейността му като доцент в Института за държавата и правото.

3. Изследванията на Андрей Александров имат не само теоретическа, но и практическа стойност, тъй като са отправна точка за практиката по прилагане на разпоредбите на трудовото право. Демонстрация на това е представения хабилитационен труд „Защита на личните данни на работниците и служителите“ и представените 7 статии, легитимирайки го като сериозен научен работник и изследовател.

Препоръчвам на Андрей Александров да насочи изследователските си интереси и в областта на осигурителното право, за което той има необходимите способности.

Поради изложените съображения считам, че кандидата гл.асистент д-р Андрей Сашов Александров отговаря напълно на изискванията на длъжността , за която кандидатства. Поради това и на основание чл.24-27а от Закона за развитие на академичния състав, чл.53,55-59 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИДП убедено препоръчвам на уважаемото НАУЧНО ЖЮРИ да вземе решение и предложи на Научния съвет на Института за държавата и правото при БАН да избере главен асистент доктор по право АНДРЕЙ САШОВ АЛЕКСАНДРОВ на академичната длъжност “ДОЦЕНТ” по Трудово право и обществено осигуряване в Института за държавата и правото в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право

07.06.2017

Член на научното жури:

гр. София,

/проф.д-р Емил Мингов